

Türkiye'deki Gençlik Örgütlerinin Haritalandırılması ve İhtiyaç Analizi Raporu

2021

Gençlik Örgütleri Forumu

Türkiye'deki Gençlik Örgütlerinin Haritalandırılması ve İhtiyaç Analizi Raporu

---

Hazırlayan

Ela Serpil Evliyaoğlu

Haritalama ve Analiz

Umut Irmaksever

Katkı Sunanlar

Hasan Oğuzhan Aytaç

Çağlar Yenilmez

Grafik Tasarım ve Uygulama

Mustafa Onur Kaygısız

Bu raporda ifade bulan görüşler, Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği'nin görüşleri ile örtüşmek zorunda değildir.

İÇİNDEKİLER

GoFor Hakkında	4
1. Giriş	5
1.1. Arka Plan ve Amaç	5
1.2. Yöntem	5
1.3. Araştırmanın Kısıtlılıkları	6
2. Bulgular	7
2.1. Tanımlayıcı Bilgiler	7
2.2. Örgütsel Kapasite	10
2.3. İhtiyaç Analizi Bulguları	16
2.4. Covid-19 Süreci İle İlgili Bulgular	19
3. Sonuç ve Yorum Öneriler	21

GoFor Hakkında

Gençlik Örgütleri Forumu (GoFor) Türkiye'nin Ulusal Gençlik Konseyi olmak amacıyla bir araya gelen 29 gençlik örgütü tarafından kurulmuştur. 2015 yılında tüzel kişiliğine kavuşan ve bir şemsiye örgüt olan GoFor'un şu anda 65 üye örgütü bulunmaktadır. GoFor, genç temsilini 18-30 yaş arası olarak tanımlar, yönetim kurulu ve üye örgüt temsilcileri bu yaş aralığındaki gençlerden oluşmaktadır. Üye örgütler tüzel kişiliği olan dernek, vakıf, kooperatif gibi yapılar olabildiği gibi tüzel kişiliği olmayan inisiyatif, platform ve topluluklardan oluşmaktadır. GoFor'un iki temel amacı bulunmaktadır. Bunlardan ilki Türkiye'deki çok çeşitli yapıda olan gençlik gruplarının katılımıyla yerel ve ulusal düzeyde kapsayıcı gençlik politikalarının hazırlanmasına katkı sunmak, ikincisi ise üye örgütlerinin kapasitelerinin güçlendirilmesine katkı sunmaktır. Bu amaçla GoFor yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde savunuculuk faaliyetleri, üye örgütlerinin kapasitelerinin güçlendirilmesi için eğitim ve atölyeler, gençlik haklarının görünür kılınması için raporlama ve üye örgütlerinin kurumsal politika üretmeleri için destekleyici faaliyetler yürütmektedir.

GoFor Avrupa'nın en önemli gençlik ağı olan Avrupa Gençlik Forumu'nun (European Youth Forum) gözlemci üyesidir. Aynı zamanda uluslararası alanda EuroMed - Akdeniz Gençlik Ağı (EuroMed Youth Network) üyeliği yapmıştır ve Karadeniz Ekonomik İş Birliği Sivil Toplum ve Politika Birimi (BlackSea Economic Cooperation - Civil Society and Politics Unit) üyeliğine sahiptir.

1.Giriş

1.1. Arka Plan ve Amaç

Gençlik Örgütleri Forumu, 2018 yılından itibaren kendi üye örgütlerinin durum tespiti ve ihtiyaç analizi için çalışmalarını yürütmektedir. 2020 yılında ise gençlik alanına katkı sunması amacıyla bu çalışma genişletilmiş ve Türkiye’de bulunan bütün gençlik örgütlerine açık hale getirilmiştir. Bu rapor, Gençlik Örgütleri Forumu tarafından Friedrich Ebert Stiftung Türkiye Temsilciliği tarafından sunulan destekle Türkiye’deki gençlik örgütlerinin haritalanması ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Temmuz 2020-Ocak 2021 tarihleri arasında araştırması tamamlanmış olan anket bulguları çerçevesinde hazırlanmıştır.

Projede, Türkiye’de gençlik alanında faaliyet gösteren örgütlerin görünürlüğüne destek olmak, gençler ve gençlik örgütleri için bir rehber oluşturmak, gençlik örgütlerinin mevcut durumlarını tespit etmek ve kapasite gelişimlerine destek olmak için yürütülecek projelerde ve savunuculuk faaliyetlerinde kullanılmak üzere veri elde etmek amaçlanmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda çevrimiçi bir anket çalışması yürütülmüştür. Projenin uygulama aşamasının Covid-19 Pandemi süreci ile kesişmesi nedeniyle gençlik örgütlerinin pandemiden nasıl ve ne derece etkilendiklerini anlamaya yönelik sorular da eklenmiştir.

Haritalama çalışmasında yalnızca haritada görünür olmak isteyen örgütlere yer verilmiştir. Hangi bilgilerin haritada yayınlanacağına ankette belirtilen maddelerle anketi dolduran örgüt yetkilileri karar vermiştir. Haritalama çalışmasının nihai haline <https://orgutler.go-for.org/> adresinden ulaşılabilir.

1.2. Yöntem

Çalışmada çevrimiçi anket yöntemi ile veri toplanmıştır. Anket üç bölümden oluşmaktadır; ilk bölümde örgütün bilgilerinin yer aldığı, haritalama için kullanılacak tanımlayıcı bilgiler, ikinci bölümde ise örgütlerin çeşitli alanlarda mevcut durumlarının ve kapasite geliştirme ihtiyaçlarının tespit edildiği bilgiler alınmıştır. Üçüncü bölümde ise Covid-19 pandemisinde örgütlerin nasıl etkilendiği sorulmuştur.

Anketin yaygınlaştırılması için GoFor’un üye örgütlerinin dahil olduğu iletişim ağları ve sivil toplum faaliyetlerini duyuran internet siteleri ve sosyal medya kanalları kullanılmıştır. Araştırmada gençlik örgütleri tanımı GoFor’un kullandığı şekliyle alınmıştır. Bu tanıma göre doğrudan gençlerle çalışan veya gençlik alanında faaliyet gösteren dernek, vakıf, kâr amacı gütmeyen kooperatif gibi tüzel kişiliği olan yapılarla birlikte platform, inisiyatif gibi tüzel kişiliği olmayan yapılar da araştırmaya dahil edilmiştir. GoFor’un gençlik örgütleri tanımına uysalar da sürdürülebilir iletişimi sağlamanın zorluğu ve sayıca fazlalığın haritanın gerçek etkisini tam gösteremeyeceği düşünülerek üniversitelerin öğrenci kulüp ve toplulukları araştırmaya dahil edilmemiştir.

Çalışmada örgütlerin faaliyet alanlarını belirlemek için SALTO-YOUTH'un kategorileri kullanılmıştır. SALTO-YOUTH, gençlik alanındaki Avrupa öncelikli alanlarda çalışan yedi Kaynak Merkezinden oluşan bir ağıdır. SALTO YOUTH, Avrupa Komisyonu'nun Eğitim Stratejisinin bir parçası olarak, gençlik çalışanları ve gençlik liderleri için resmi olmayan öğrenim kaynakları sağlar ve Avrupa Komisyonu'nun Erasmus + Gençlik programı çerçevesinde kuruluşları ve Ulusal Ajansları desteklemek için eğitim ve iletişim kurma faaliyetleri düzenler.

Çevrimiçi ankete 99 farklı örgütten veri girişi yapılmıştır. Bu örgütlerin 9 tanesi üniversite topluluğu olduğu için analizlere dahil edilmemiştir. Ankete giriş yapan 33 örgütün verileri ise anketi tamamlamadıkları için analize dahil edilmemiştir. Analizler, anketi tam yanıtlayan 57 gençlik örgütünün verileri üzerinden sürdürülmüştür. Örgütlerin haritalandığı internet sitesine de anketi tam olarak dolduran 57 örgüt, kendi onayladıkları bilgilerinin görünür olması şeklinde dahil edilmiştir.

Haritadaki örgütlere ulaşmak için <https://orgutler.go-for.org/> adresi ziyaret edilebilir

Bulgular araştırmaya katılan gençlik örgütleri hakkında tanımlayıcı bilgiler, araştırmaya katılan örgütlerin kapasitelerine dair bulgular, örgütlerin ihtiyaçlarına dair bulgular ve örgütlerin covid-19 pandemisi sürecinden etkilenme yönü ve düzeyine dair bulgular şeklinde paylaşılacaktır. Son bölümde ise yorum ve önerilere yer verilecektir.

1.3. Araştırmanın Kısıtlılıkları

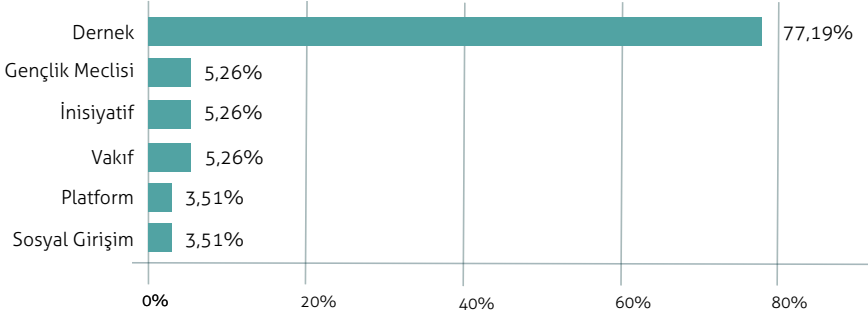
Araştırma çevrimiçi olarak hazırlandığı ve duyuru kanalları da çevrimiçi kanallar olduğu için ancak internete araştırmanın zaman diliminde erişimi olan, duyuru kanallarını takip eden gençlik örgütlerinin katılımı mümkün olmuştur. Araştırmanın bir diğer kısıtlılığı ise erişilebilirliği ile ilgilidir. Araştırma yalnızca Türkçe olarak hazırlanmıştır. Bu haliyle Türkçe'de yetkinliği diğer dillerde olduğu kadar iyi olmayan örgütler ve örgüt yetkililerinin erişimini destekleyecek bir olanak sunulmamıştır. Benzer şekilde, kullanılan veri toplama sitesinin görme engelli kişiler için erişilebilirliği düşüktür.

Bunlarla birlikte araştırma pilot çalışma niteliğindedir ve kullanılan sorular genel bir çerçeve çizmek için hazırlanmıştır. Bu çalışma dahilinde daha detaylı durum tespiti sağlamak ve ihtiyaçları almak için odak gruplar ya da birebir görüşmeler planlanmamıştır. Benzer şekilde, genel çerçeve dışındaki örneğin öz kaynaklarla ve fon kaynakları ile devam edilen projelerin bütçeleri gibi detay sorular dışarda bırakılmıştır.

2.Bulgular

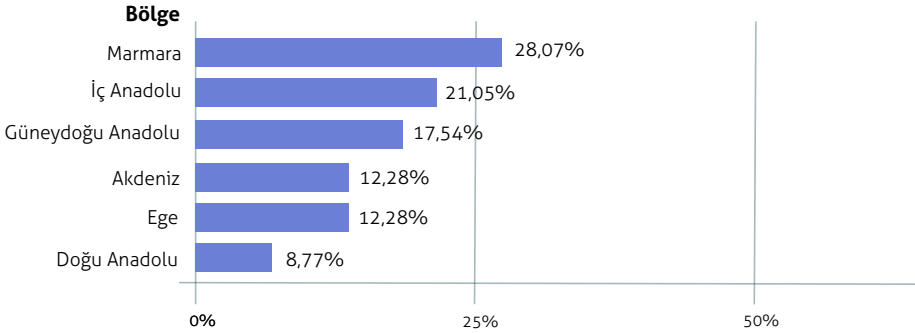
2.1. Tanımlayıcı Bilgiler

Şekil 1. Örgütlerin Statülerine Göre Dağılımı

Anketi tam olarak yanıtlayan 57 gençlik örgütünün 6 farklı örgütlenme şeklinde olduğu görülmektedir. Örgütlerin 44'ü dernek statüsündedir. Gençlik meclisi, inisiyatif ve vakıf statüsünde üçer örgüt bulunmaktayken platform ve sosyal girişim olarak faaliyet gösteren ikişer örgüt vardır.

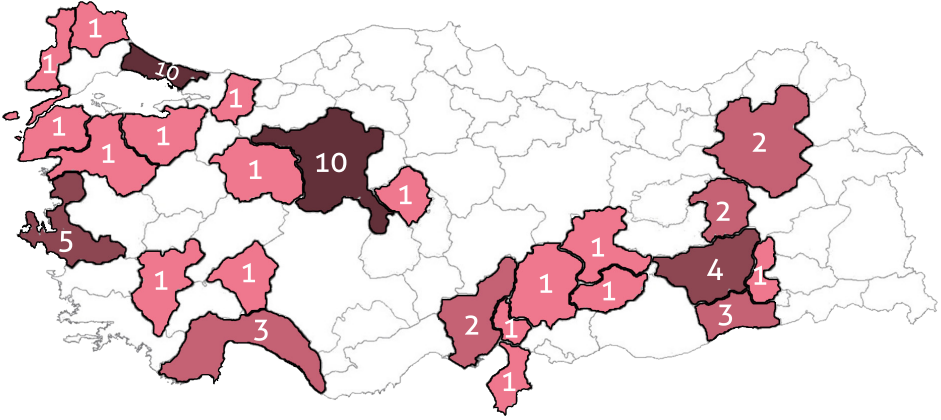
Şekil 2 Örgütlerin Kayıtlı Oldukları Bölgelere Göre Dağılımları

Örgütlerin kayıtlı oldukları bölgelere bakıldığında yoğunluğun %28 ile Marmara Bölgesinde olduğu görülmektedir. Marmara Bölgesini %21 ile İç Anadolu Bölgesi takip etmektedir. Örgütlerin %17'si Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, %12'si Akdeniz Bölgesinde ve Ege Bölgesinde, yaklaşık %9'u ise Doğu Anadolu Bölgesinde kayıtlıdır. Karadeniz Bölgesinde kayıtlı olan örgüt ise bulunmamaktadır.

Daha detaylı bakıldığında Marmara, İç Anadolu ve Ege Bölgelerindeki yoğunluğun büyük kısmının büyük şehirlerde kayıtlı olan örgütlerden geldiği görülmektedir.

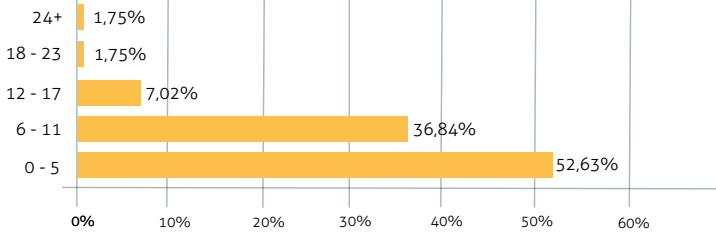
Şekil 3. Örgütlerin Kayıtlı Oldukları İllere Göre Dağılımı

Şekil 3'de gösterildiği üzere ankete katılan örgütler 25 farklı ilde kayıtlıdır. Örgütlerin kayıtlı oldukları illere bakıldığında yoğunluğun 10'ar örgütle Ankara ve İstanbul'da olduğu görülmektedir. İki ili sırasıyla 5 örgütle İzmir, 4 örgütle Diyarbakır, üçer örgütle Antalya ve Mardin, ikişer örgütle Adana, Bingöl, Erzurum, birer örgütle Adıyaman, Balıkesir, Batman, Bursa, Çanakkale, Denizli, Edirne, Eskişehir, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Kırklareli, Malatya, Nevşehir, Osmaniye ve Sakarya takip etmektedir.

Şekil 4. Örgütlerin Yaşları

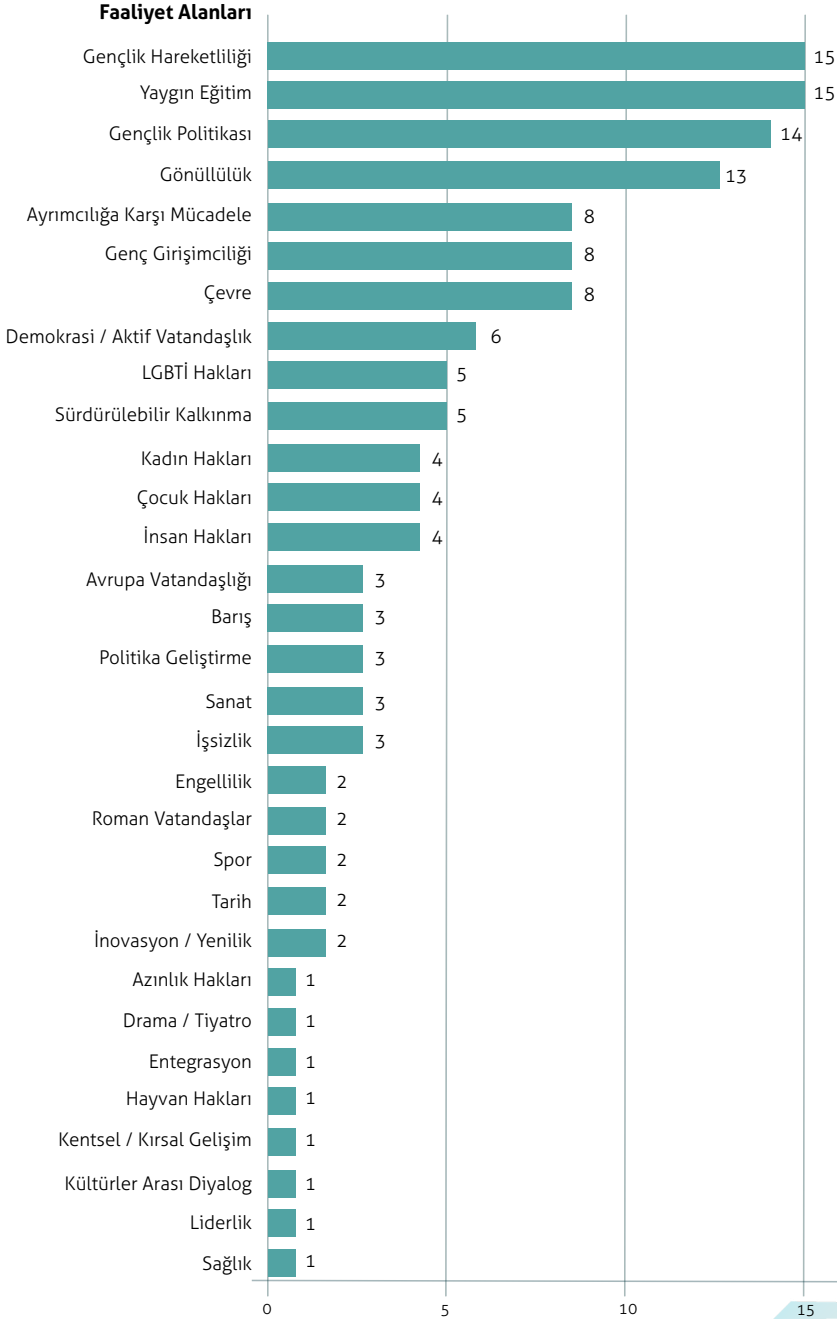
Örgütlerin Yaşları

Örgütlerin yaşı kuruluş yılından araştırmanın yapıldığı 2020 yılına kadar toplam yıl üzerinden hesaplanmıştır. Henüz bir yıl içerisinde kurulmuş olan örgütler sıfır yaşında olarak belirtilmiştir. Araştırmaya katılan gençlik örgütlerinin kuruluş yıllarına bakıldığında örgütlerin yaklaşık %53'ünün 6 yaşından küçük olduğu görülmektedir. Örgütlerin yaklaşık %37'si 6-11 yaş arasında, %7'si 12-17 yaş aralığındadır. 18 yaşından büyük olan örgütlerin oranı ise yaklaşık %4'tür.

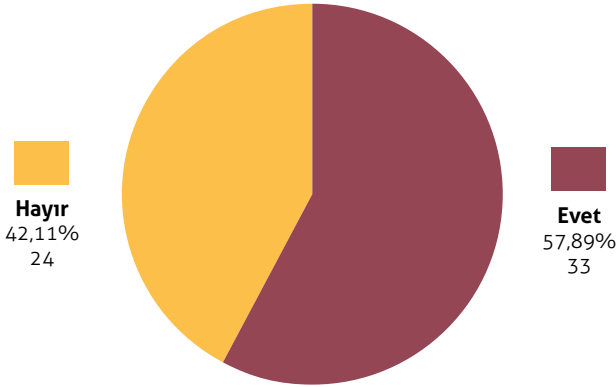
Şekil 5. Örgütlerin Faaliyet Alanları

Örgütlerin faaliyet gösterdikleri alanlar, en öncelikli faaliyet gösterilen 3 alan seçilmesi ile oluşturulmuştur. Örgütlerin faaliyet alanlarına bakıldığında en öncelikli dört çalışma başlığının gençlik hareketliliği, yaygın eğitim, gençlik politikası ve gönüllülük olduğu görülmektedir. 15 örgütün öncelikli faaliyet alanı gençlik hareketliliği ve yaygın eğitimdir. Bu iki başlığı, 14 örgütün öncelikli çalışma alanı olan gençlik politikası takip etmektedir. 13 örgüt ise gönüllülüğü öncelikli çalışma alanı olarak belirtmiştir. Ayrımcılığa karşı mücadele, genç girişimciliği ve çevre konuları 8 örgüt tarafından önceliklendirilmiştir. LGBTİ hakları ve sürdürülebilir kalkınma başlıklarını öncelikli çalışma alanı olarak belirten 5 örgüt, kadın, çocuk, insan hakları başlığını öncelikli çalışma alanı olarak belirten ise dörder örgüt bulunmaktadır. Üçer örgüt Avrupa vatandaşlığı, barış, politika geliştirme, sanat ve işsizlik konularını öncelikli alanı olarak belirtmiştir. Bununla beraber engellilik, Roman vatandaşlar, spor, tarih, inovasyon alanlarında öncelikli çalışan ikişer örgüt, azınlık hakları, tiyatro, entegrasyon, hayvan hakları, kentsel-kırsal gelişim, kültürlerarası diyalog, liderlik ve sağlık alanlarında öncelikli çalışan ise birer örgüt bulunmaktadır.

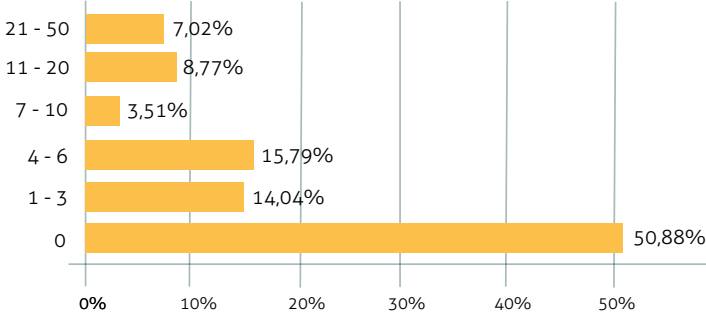
2.2. Örgütsel Kapasite:

Şekil 6. Örgütlerin Kendilerine Ait Ofis Durumu

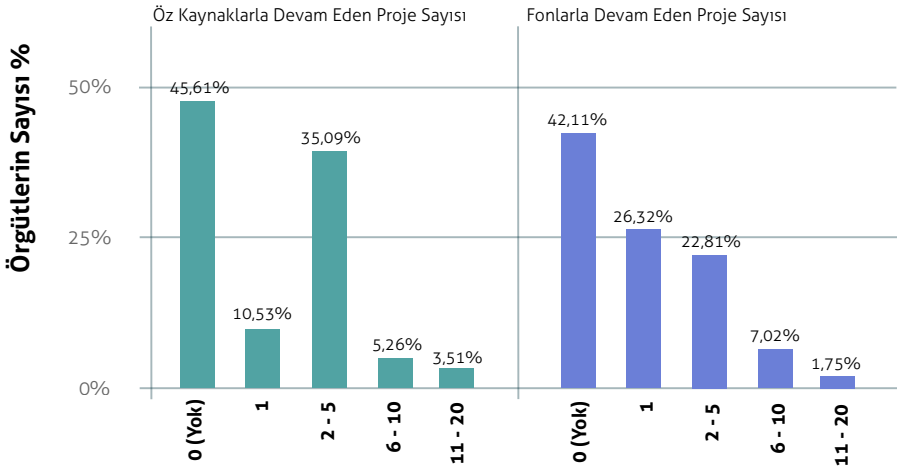
Araştırmaya katılan gençlik örgütlerinin yaklaşık %58'inin kendine ait bir ofisi varken %42'sinin kendisine ait bir ofisi bulunmamaktadır.

Şekil 7. Örgütlerin Profesyonel Çalışan Sayısı

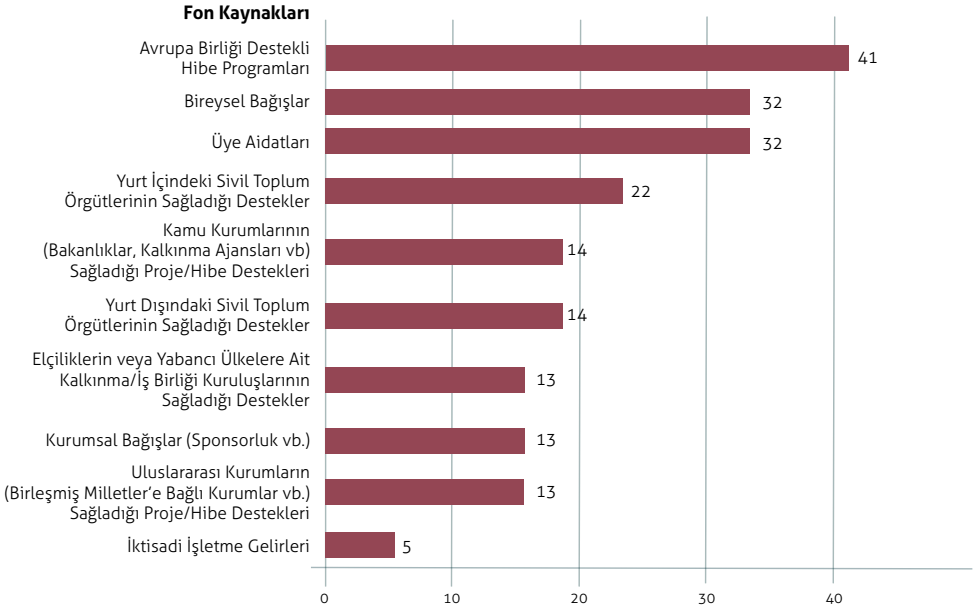
Araştırmaya katılan örgütlerin %50'sinin profesyonel bir çalışanı bulunmamaktadır. Profesyonel çalışan sayısı 1-3 olan 8 örgüt, 4-6 olan 9 örgüt, 7-10 olan 2 örgüt, 11-20 olan 5 örgüt ve 20 üzerinde profesyonel çalışanı olan 4 örgüt vardır.

Şekil 8. Kaynaklara Göre Proje Oranları

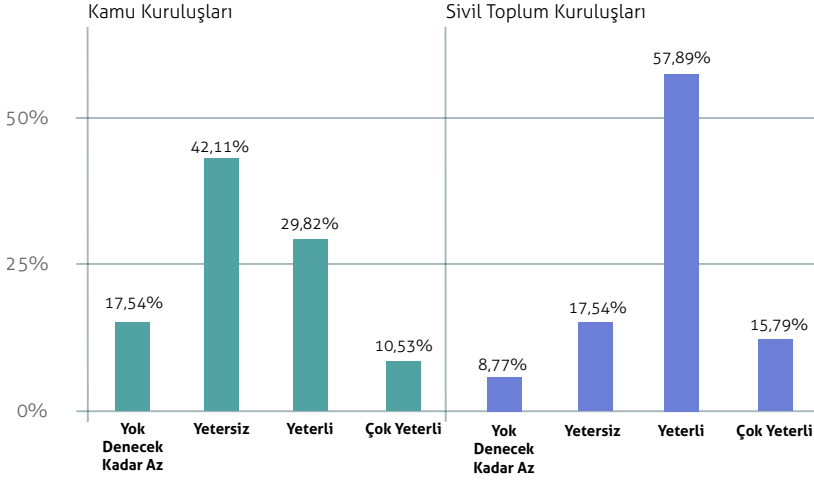
Gençlik örgütlerinin mevcut projelerinin finansal kaynaklarına bakıldığında, araştırmaya katılan örgütlerin neredeyse yarıya yakınının öz kaynaklarıyla ya da fonlarla devam eden projelerinin bulunmadığı görülmektedir. Örgütlerin yaklaşık %11'inin öz kaynakları ile devam eden 1 projesi bulunmaktayken bu oran fonla devam eden projelerde %26'dır. Bununla beraber örgütlerin %35'i öz kaynakları ile devam eden 2-5 arasında projeleri olduğunu belirtmiştir. Fonla devam eden 2-5 arasında projesi olan örgütlerin yüzdesi ise yaklaşık %23'tür. 6-10 arasında fon kaynakları ile devam eden proje sahibi örgütlerin yüzdesi %7 iken bu oran öz kaynakları ile devam eden proje sahibi örgütler için %5'tir. 11 ve üzerinde devam eden projesi olan örgütlere bakıldığında öz kaynakları ile devam eden örgüt yüzdesi %3,5 iken fonla devam eden örgüt oranı yaklaşık %2'dir.

Şekil 9. Örgütlerin Faydalandığı Finansal Kaynakları

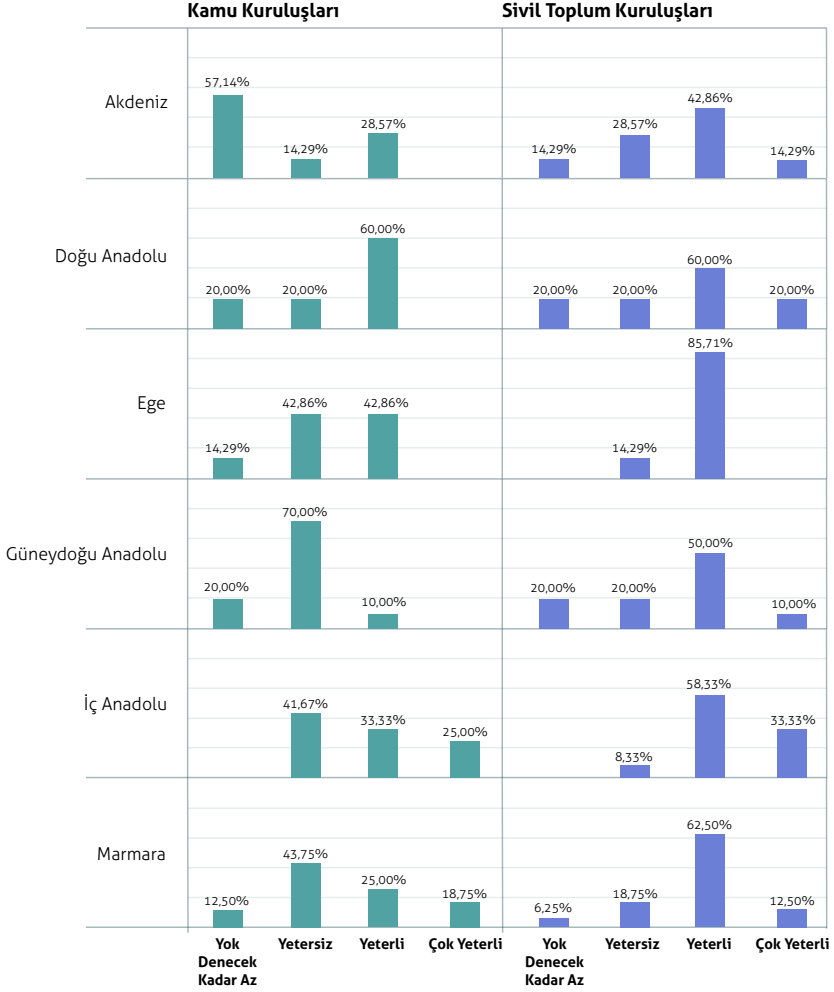
Gençlik örgütlerinin gelir kaynaklarına bakıldığında en fazla kullandıkları kaynağının Avrupa Birliği destekli hibe programları olduğu görülmektedir. Bireysel bağışlar ve üye aidatları ise örgütler için ikinci finansal kaynak olarak belirtilmektedir. Üçüncü olarak yurt içindeki sivil toplum kuruluşlarının hibe programlarından faydalandıklarını ifade etmektedir. Örgütlerin ancak %22'ye yakını kamu kurumlarının desteklediği fon kaynaklarından ve yurt dışındaki sivil toplum kuruluşlarının fonlarından faydalanmışlardır. Büyükelçilikler, kurumsal bağışlar ve uluslararası kurumların fon kaynaklarından faydalanan örgütlerin oranı ise %20'ye yakındır. Örgütlerin en az faydalandığı finansal kaynak ise %8'e yakın bir oranla iktisadi işletme gelirleridir.

Şekil 10. Örgütlerin Diğer Kuruluşlarla İş Birliği Seviyesi

Örgütlerin kamu kuruluşları ve kendi alanlarında çalışan diğer örgütlerle iş birliğine bakıldığında katılımcı örgütlerin kendi alanlarında çalışan sivil toplum kuruluşları ile iş birliği seviyesini yeterli düzeyde olarak değerlendirdiği görülmektedir. Kamu kuruluşları ile iş birliği seviyesi ise çoğunlukla yetersiz olarak değerlendirilmiştir. 10 gençlik örgütü kamu kuruluşları ile ilişkisi yok denecek kadar az olduğunu belirtirken, 5 gençlik örgütü benzer alanlarda çalışan sivil toplum kuruluşları ile ilişkilerinin yok denecek kadar az olduğunu belirtmiştir.

Şekil 11. Örgütlerin Kayıtlı Oldukları Bölgelere Göre Kuruluşlarla İş Birliği Yapma Seviyeleri

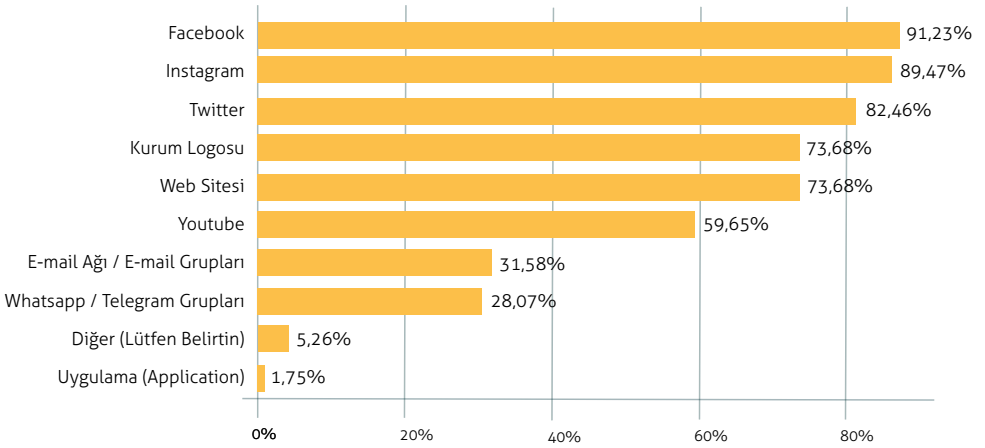

Şekil 11’de görüldüğü gibi örgütlerin kayıtlı oldukları bölgelere göre kamu ve sivil toplumla algılanan iş birliği düzeyleri farklılık göstermektedir. Kamu kuruluşları ile iş birliği düzeyi 6 coğrafi bölgede kayıtlı olan örgütler tarafından daha çok yetersiz olarak değerlendirilmekte olmasına rağmen bölgeler özelinde çok farklı dağılımlar görülmektedir. Örneğin, Akdeniz Bölgesindeki gençlik örgütleri kamu ile ilişkilerini %57 oranında yok denecek kadar az olarak değerlendirmektedir. Ege Bölgesindeki gençlik örgütleri ise kamu ile iş birliği düzeylerini yaklaşık oranlarda yeterli ve yetersiz olarak değerlendirmişler ancak örgütlerin yaklaşık %14’ü iş birliğini yok denecek kadar az olarak belirtmiştir. İç Anadolu Bölgesinde ise iş birliği düzeyini yok denecek kadar az olarak belirten örgüt bulunmaktayken örgütlerin sadece %25’i iş birliğini çok yeterli olarak değerlendirmiştir.

Bununla birlikte Doğu Anadolu Bölgesindeki gençlik örgütleri kamu ile ilişkilerini %60 oranında yeterli olarak değerlendirirken, Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki gençlik örgütleri %90 oranında yetersiz olarak değerlendirmektedir.

Sivil toplum kuruluşları ile iş birliği düzeyine bakıldığında ise kamu ile iş birliği düzeyinin tersine bir durum söz konusudur. Bölgelerden bağımsız olarak örgütlerin çoğu sivil toplum kuruluşları ile iş birliğini düzeylerini yeterli olarak değerlendirmiştir. Bölgeler özelinde ise, Ege Bölgesinde kayıtlı olan örgütler diğer sivil toplum kuruluşları ile birliğini yaklaşık %82 oranında yeterli olarak değerlendirmektedir. Bu oranın en düşük olduğu bölge ise Doğu Anadolu Bölgesidir.

Şekil 12. Örgütlerin Kullandıkları Görünürlük ve İletişim Araçları

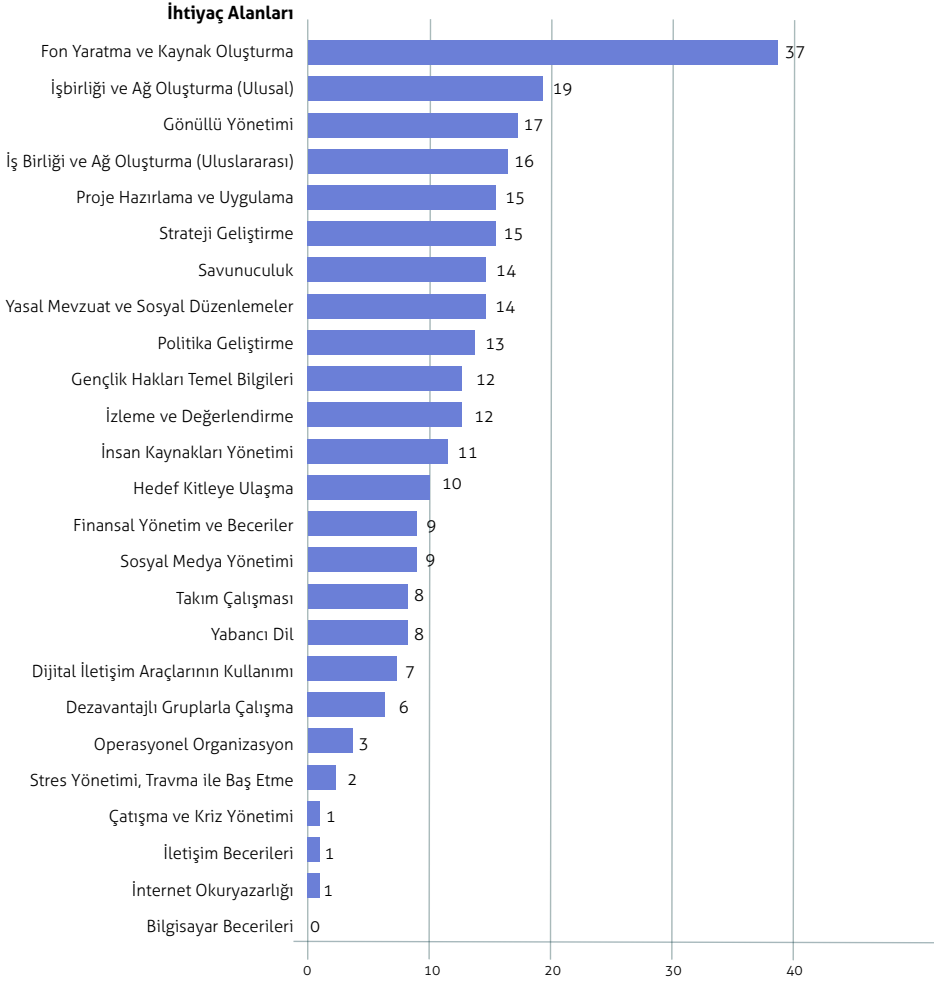

Örgütlerin sahip olduğu iletişim- görünürlük araçlarından sosyal medya kanallarına bakıldığında örgütlerin yaklaşık %91'inin Facebook, yaklaşık %90'unun Instagram, yaklaşık %83'ünün ise Twitter kullandığı görülmektedir. Bununla birlikte örgütlerin yaklaşık %60'ı YouTube kanalına sahiptir. Mobil uygulaması olan sadece 1 örgüt bulunmaktadır. Diğer seçeneğini yanıtlayan örgütler ise LinkedIn profiline sahip olduklarını belirtmiştir.

Kurumsal logo ve internet sitesi olan örgütlerin oranı yaklaşık %74'tür. Örgütlerin yaklaşık %32'si iletişim için e-mail ağları/grupları kullanmaktayken Whatsapp, Telegram grupları kullanan örgütlerin oranı %28'dir.

2.3. İhtiyaç Analizi Bulguları

Şekil 13. Örgütlerin Geliştirilmeye İhtiyaç Duyduğu Alanlar

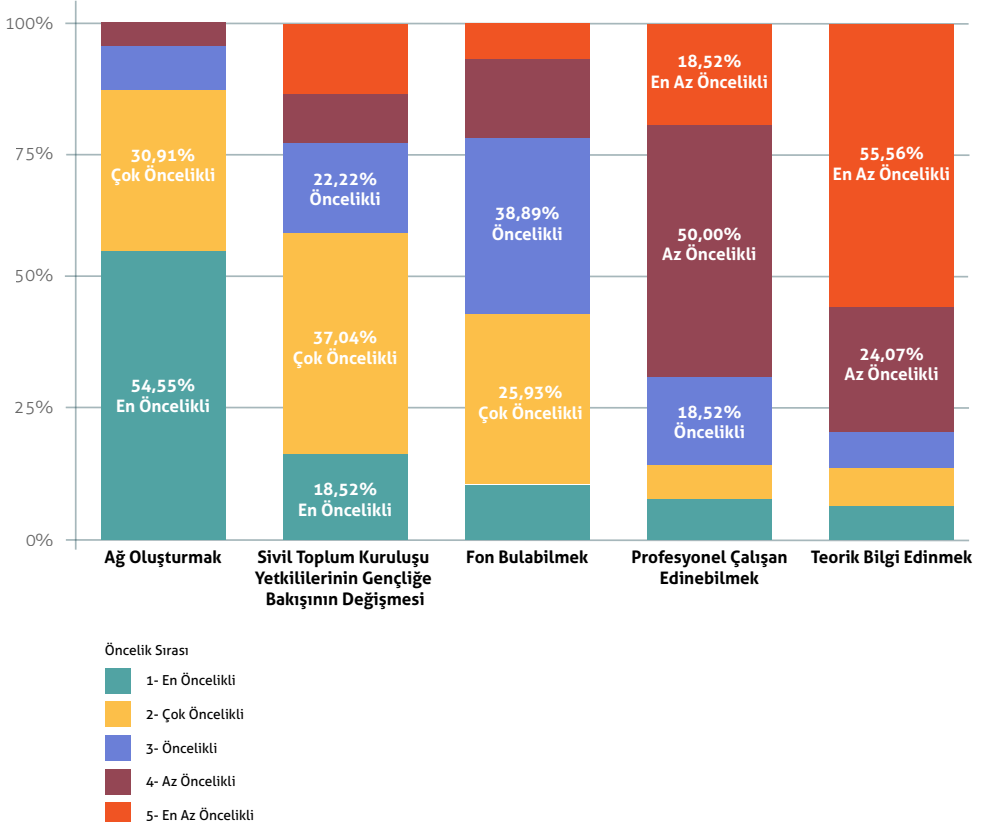

Gençlik örgütlerinin kapasitelerine dönük ihtiyaçlarını belirlemek için en öncelikli 5 alanı belirlemeleri istenmiştir. Şekil 13'te görüldüğü gibi gençlik örgütlerinin geliştirmeye en çok ihtiyaç duyduğu alanların başında fon yaratma ve kaynak oluşturma gelmektedir. Bunu sırasıyla, ulusal alanda iş birliği ve ağ oluşturma, gönüllü yönetimi, uluslararası bağ kurma, proje hazırlama ve uygulama ve strateji geliştirme takip etmektedir. Gençlik örgütlerinin en az öncelikli 5 ihtiyacı ise internet okuryazarlığı, iletişim becerileri, çatışma ve kriz yönetimi ile stres yönetimi, travma ile baş etmek olarak görülmektedir.

Yabancı dil ihtiyacı olduğunu belirten 8 örgütün ihtiyaç duyduğu diller sırasıyla şu şekildedir; İngilizce (8), Almanca (2), Kürtçe (1), Zazaca (1).

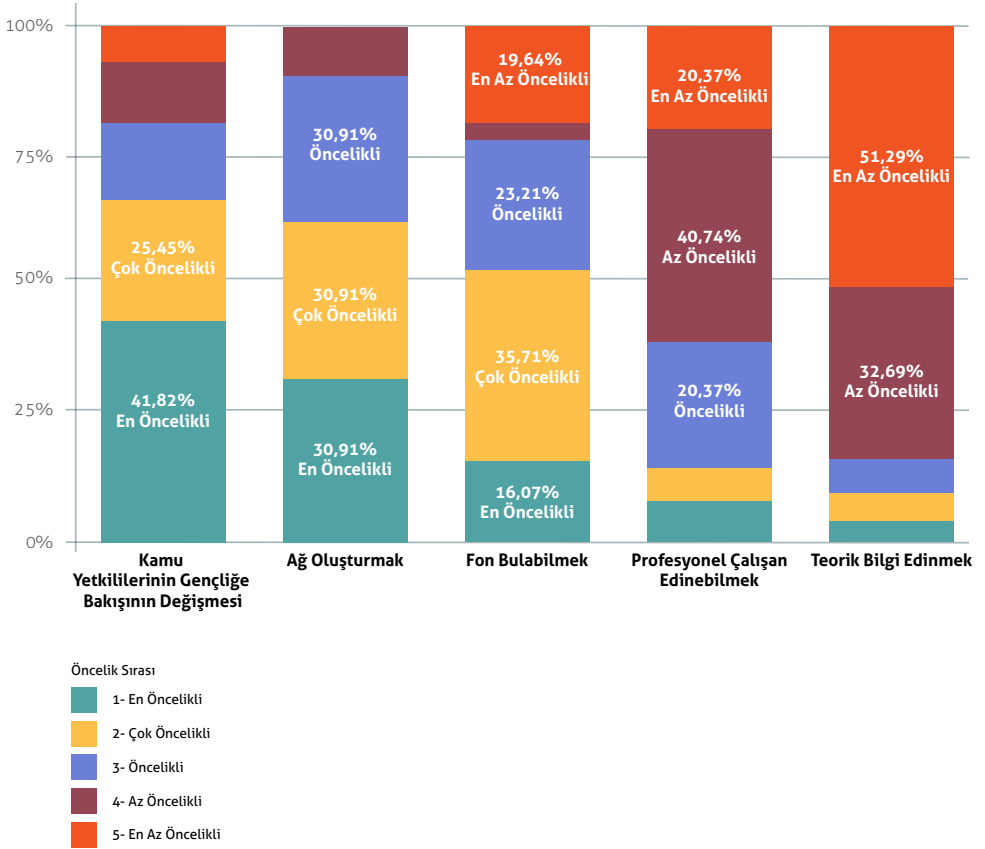

Şekil 14. Örgütlerin Sivil Toplum Kuruluşlarıyla İşbirliğinde Öncelikli İhtiyaçları

Gençlik örgütlerinin sivil toplum kuruluşları ile iş birliklerinin artması için öncelikli ihtiyaçlarının ağ kurmak olduğu görülmektedir. İkincil ihtiyaç ise sivil toplum kuruluşlarının yetkililerinin gençliğe bakışının değişmesi olarak belirtilmiştir. Fon bulabilmek, profesyonel çalışan sayısının artması ve teorik bilgi edinmek de sırasıyla takip etmektedir.

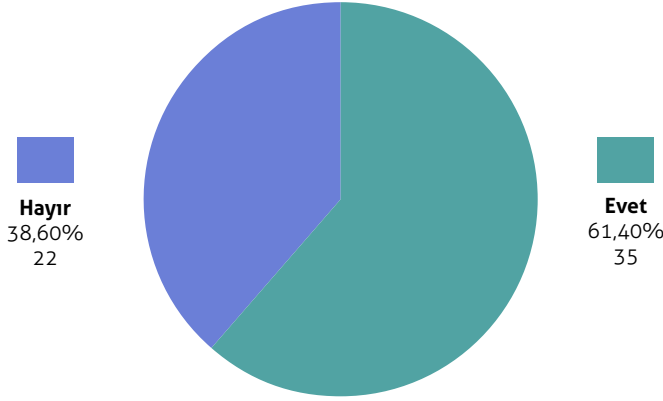
Şekil 15. Örgütlerin Kamu Kuruluşlarıyla İşbirliğinde Öncelikli İhtiyaçları

Gençlik örgütlerinin kamu kuruluşları ile iş birliklerinin artması için en öncelikli ihtiyaçları ise kamu yetkililerinin gençliğe bakışının değişmesidir. Bunu kamu kurumları ile ağ oluşturmak takip etmektedir. Kamu kurumlarıyla iş birliği geliştirmek için orta düzeyde öncelik sırasında olan ihtiyaçlar ise fon bulabilmek, profesyonel çalışan edinmek ve teorik bilgi edinmektir.

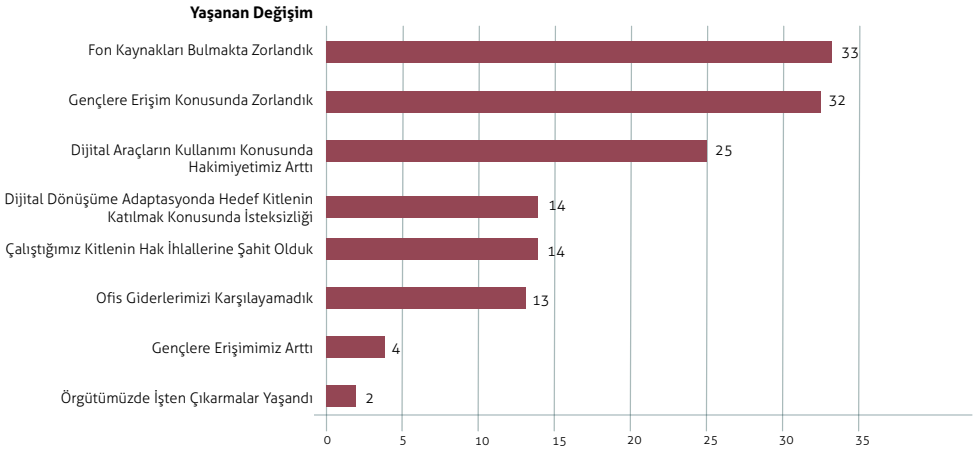
2.4. Covid-19 Süreci ile İlgili Bulgular

Şekil 16. Covid-19 Sürecinde Örgütlerin Faaliyet Durumları

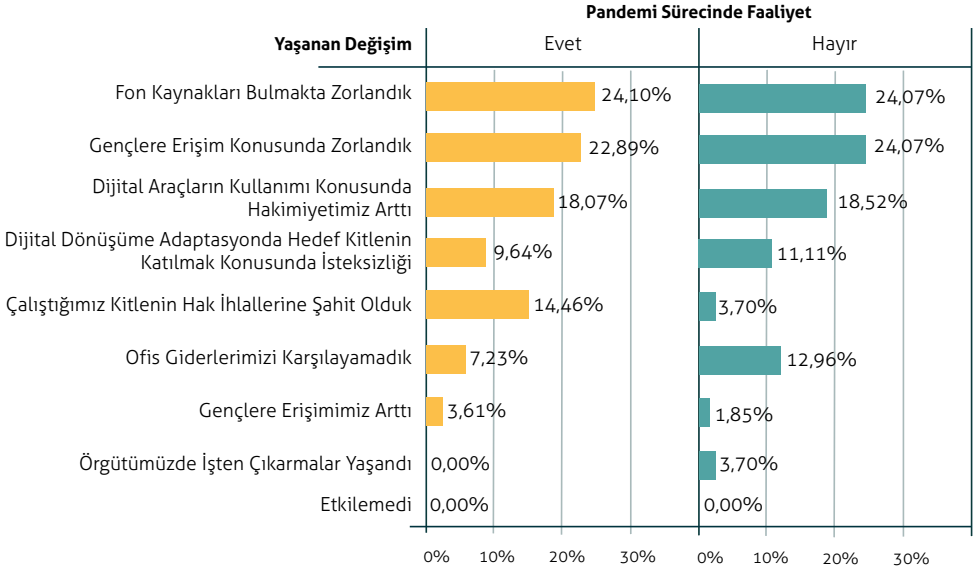
Gençlik örgütlerinin %62'ye yakını Covid-19 sürecinde faaliyetlerine devam ederken %38'i pandemi sürecinde faaliyette bulunmadıklarını belirtmiştir.

Şekil 17. Örgütlerin Covid-19 Sürecinde Yaşadıkları Değişim

Şekil 17'de görüldüğü gibi ankete katılan 57 örgütün 33'ü pandemi sürecinde fon kaynakları bulmakta zorlanmıştır. Örgütlerin 32'si hedef kitlesi olan gençlere erişim konusunda zorlanırken 4 örgüt bu süreçte gençlere erişimlerinin arttığını belirtmiştir. Pandemi sürecinde sivil toplum çalışmalarında da dijital araçların kullanımının arttığı bilinmektedir. Araştırmada 25 örgüt dijital araçların kullanımı konusundaki hakimiyetlerinin arttığını belirtirken dijital dönüşüme uyum sağlamakta hedef kitlenin isteksizliğini gözlemlediğini belirten 14 örgüt bulunmaktadır. 14 örgüt çalıştıkları kitlenin hak ihlallerine şahit olduğunu, 13 örgüt ofis giderlerini karşılayamadığını ve 2 örgüt de işten çıkarmalar yaşandığını belirtmiştir.

Şekil 18. Pandemi Sürecinde Faaliyetlerde Yaşanan Değişim

Ankete katılan gençlik örgütleri içerisinde pandemi sürecinden etkilenmediğini belirten örgüt olmamıştır. Pandemi sürecinde faaliyet gösterme durumlarına göre yaşanan değişimlere bakıldığında;

-Pandemi sürecinde faaliyet göstermeye devam eden ve etmeyen örgütlerin %24'ü yeni fon kaynakları bulmakta güçlük çektiklerini belirtmişlerdir.

-Benzer şekilde pandemi sürecinde faaliyetlerine devam eden örgütlerin %23'ü ve etmeyen örgütlerin %24'ü gençlere erişim konusunda zorlandıklarını belirtmişlerdir.

-Dijital araçların kullanımı konusunda da faaliyetlerine devam eden örgütlerin ve etmeyen örgütlerin %18'i hakimiyetlerinin arttığını belirtmiştir.

-Pandemi sürecinde faaliyet eden örgütlerin yaklaşık %15'i çalıştıkları kitlelerin hak ihlallerine uğradığına şahit olmuşlardır. Bu oran pandemi sürecinde faaliyetlerine devam etmeyen örgütlerde yaklaşık %4'tür.

-Pandemi sürecinde faaliyetlere devam etmeyen örgütlerin %13'ü ofis giderlerini karşılayamadıklarını belirtmiştir. Yine faaliyetlerine devam etmeyen örgütlerin yaklaşık %4'ü örgütlerinde pandemiye bağlı işten çıkarmalar olduğunu ifade etmiştir.

-Faaliyetlerine devam eden örgütlerin %14'ü ise çalıştıkları gençlerin hak ihlallerine şahit olduklarını belirtmişlerdir.

3.Sonuç ve Yorum Öneriler

- Araştırmaya katılan gençlik örgütleri 6 coğrafi bölgede kayıtlıdır. Karadeniz Bölgesinden araştırmaya katılan gençlik örgütü olmamıştır. Marmara, İç Anadolu ve Ege Bölgelerindeki yüksek sayıların bu bölgelerdeki İstanbul, Ankara ve İzmir şehirlerinde bulunan çok sayıda gençlik örgütünün yansımaları olduğu görülmektedir. Bununla birlikte Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde daha homojen bir dağılım görülmektedir. Bu durum, hem gençlik çalışması anlamında örgütlenmenin ve faaliyetlerin Karadeniz Bölgesinde az olduğu deneyimini desteklemekte hem de Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde baskın olan bir büyükşehir olmaksızın gençlik çalışmasının yaygınlaştığını düşündürmektedir. Sonuç olarak, kırsalda ve özellikle Karadeniz Bölgesindeki gençlik gruplarının bir araya gelmesi için destekleyici faaliyetler önerilmektedir.
- Gençlik örgütlerinin yaklaşık yarısının profesyonel bir çalışanı bulunmamaktadır. Bu örgütlerin faaliyetleri gönüllülük temelli olarak yürütülmektedir. Örneğin, profesyonel çalışanı olmayan örgütlerin yarısından fazlasının (%60) öz kaynakları ile ya da fon kaynakları ile (%53,6) yürüttüğü proje bulunmamaktadır. Profesyonel çalışanı olmayan örgütlerin %40'ünün ise öz kaynakları ile yani gönüllülük temelinde yürüttükleri en az 1 projeleri bulunmaktadır. Yine profesyonel çalışanı olmayan örgütlerin %46,4'ünün fon kaynakları ile yürüttüğü ancak çalışan ücreti dahil olmayan fon kaynaklarından faydalandığı görülmektedir. Bu sonuçlar ışığında, gençlik örgütlerinin yaklaşık yarısı profesyonel çalışanı olmadığı halde gençlik alanında projeler üretmektedir.
- Araştırmaya katılan gençlik örgütlerinin %77'si dernek statüsündedir. Bu derneklerin %54,5'i son 5 sene içerisinde kurulmuştur. Bununla beraber inisiyatif ve toplulukların 0-11 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Bu sonuç, son yıllarda gençlerin tüzel kişiliği olan yapılara karşı mesafeli olduğu görüşüne ters düşmektedir. Örgüt temsilcilerinin tüzel kişilikli yapıları daha çok tercih etmesinin nedenlerinden birisinin örgütlerin birinci öncelikli ihtiyaçlarının fon kaynaklarına erişmek olduğu ve çoğu fon kaynağından faydalanmak için tüzel kişiliğe ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir.
- 57 gençlik örgütünün sadece 15'i faaliyet alanını gençlik hareketliliği olarak belirtmektedir. Gençlik hareketliliğini yaygın eğitim, gençlik politikaları ve gönüllülük başlıkları takip etmektedir. Bununla beraber 57 gençlik örgütü toplam 31 farklı konuda faaliyet göstermektedir. Araştırmaya katılan gençlik örgütlerinin faaliyet alanlarına bakıldığında gençlik çalışmalarının yaygın olarak gençlik hareketliliği konusunda sıkışık kaldığı görüşü de kırılmaktadır.

- Örgütlerin finansal kaynaklarında ilk sırada 41 örgütün faydalandığı Avrupa Birliği destekli hibe programları bulunmaktadır. Avrupa Birliği fonları da dahil olmak üzere yurtdışı kaynaklı kurumların fonlarından yararlanan örgütlerin oranı %40,7 iken yurt içindeki kaynaklardan (bakanlık, kalkınma ajansları vb.) yararlanan örgütlerin oranı %7,4'tür. Yurtiçindeki fon kaynaklarından yararlanmalarını bireysel bağışlar, üye aidatları ve yurt içindeki sivil toplum kuruluşlarının desteklerinden sonra 5. Sırada olarak tanımlamışlardır. Bu durum, gençlik örgütleri kamu kaynaklarından yeterli düzeyde faydalanmadığı şeklinde yorumlanabilir.
- Örgütlerin öncelikli ihtiyacı fon yaratma ve kaynak oluşturmaktır. Çoğu yurtdışı ve yurtiçi fon kaynakları duyurularında öncelikli alan tanımı yapmaktadır. Ancak, gençlik hakları çoğu fon programının öncelikli alanlarından birisi değildir. Bu nedenle gençlik örgütleri bu fon kaynaklarına erişmek için diğer öncelikli alanlara gençlik keseni ekleyerek başvuru yapmak durumundadır. Avrupa Birliği fonlarında gençlik alanına özel olan program Erasmus+ programıdır, ancak bunun dışındaki programlar ve büyükelçilik fonlarında gençlik öncelikli alanlar arasında değildir.
- Pandemi sürecinde 22 örgüt faaliyetlerine devam edememiştir. Bu süreçte örgütlerin yaşadıkları değişimler oldukça çeşitli olsa da 33 örgüt fon kaynağı bulmakta, 32 örgüt gençlere erişimde zorlanmıştır. Örgütlerin öncelikli ihtiyacının finansal kaynaklar olması, örgütlerinin yarısının profesyonel çalışanın olmaması saha gözlemleri ile beraber pandemi sürecinde finansal kaynaklara erişimin daha da güçleştiği yorumuna yol açmaktadır. Özellikle pandemi sürecinden en sert şekilde etkilenen gruplardan birisi olarak gösterilen gençler için, gençlik örgütlerinin fon sağlayıcılar için öncelikli alan olarak belirlenmesine yönelik savunuculuk faaliyetleri devam etmelidir. GoFor, gençlik hakları için lobi ve savunuculuk faaliyetlerine bu kapsamda da devam etmekte, görüşmelerde bulunduğu fon sağlayıcılar ile gençlik alanının önceliklenmesine dair girişimlerde bulunmaktadır. Bununla birlikte gençlik alanına destek olmak için kendi hibe programlarını da başlatmaktadır.
- Kamu ile iş birliği genel olarak yetersiz olarak değerlendirilmektedir. İşbirliğinin geliştirilmesine dair ihtiyaçlara bakıldığında ilk sırada kamu yetkililerinin gençliğe bakışının değişmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Gençler henüz geçiş döneminde, istihdam ve eğitim arasında görülmekte ve paydaş olarak dikkate alınmamaktadır. Bu nedenle gençler kamu ile iş birliğinden arzu edilen düzeyde faydalanamamaktadır. Bununla birlikte, coğrafi bölgeler özelinde kamu ile işbirliğine bakıldığında Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki örgütlerin %90 oranında ilişkileri yeteriz bulduğu görülmektedir. Bu oran diğer coğrafi bölgelere kıyasla oldukça yüksektir. Yerel yönetimlerdeki kayyum atamalarının buna katkı sunduğu düşünülmektedir. İkinci olarak ise kamu kurumları ile bağlantının sağlanması için ağ oluşturmak gelmektedir. Bu durum son yıllarda artan kamu-
stk işbirliği çalışmaları ile de örtüşmektedir. Gençlik örgütleri özelinde kamu

kuruluşları ile ağ kurma faaliyetleri desteklenmelidir. GoFor, devam eden projelerinde hem yereldeki gençlik örgütlerini bir araya getirmekte hem de ulusal ve yerel düzeydeki kamu kuruluşları ile diyalog alanı açarak bağ kurmaya destek olmaktadır.

- Sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinde öncelikli ihtiyaç ağ oluşturmaktır. Gençlik örgütleri iş birliğinde bulunabilecekleri örgütlere erişim için ağ kurma faaliyetlerini önceliklemektedir. Bununla beraber, gençlik örgütlerinin ihtiyacı yalnızca gençlik örgütleri ile bağ kurmak değil, gençlik alanı dışındaki sivil toplum kuruluşları ile de bağ kurmaktır. Bu ihtiyaç ikinci öncelikli ihtiyaç olarak belirtilen sivil toplum kuruluşlarının yetkililerinin gençliğe bakışının değişmesi ile de birbirini tamamlar niteliktedir. Gençlik alanında çalışmayan sivil toplum kuruluşlarında da genel kanıyla uyumlu olarak gençler geçiş döneminde görülmekte, stajyer, gönüllü olarak dahil edilmekte ve yaş hiyerarşisi ile konumlandırılmaktadır. Bu nedenle sivil toplum kuruluşları yetkililerinin kamu kurumlarında olduğu gibi gençlikle ilgili tutumlarının değişmesi için girişimlerde bulunulmalıdır.

